

Konkurs „Gmina przyjazna rodzinie 2015”

Dobra praktyka gminy Częstochowa w obszarze polityki prorodzinnej w 2015 roku

W 2015 roku gmina Częstochowa zdobyła II miejsce w konkursie „Gmina przyjazna rodzinie 2015” za podjęcie następujących inicjatyw:

1. *Organizowanie Społeczności Lokalnej.*
2. *Zespół działający na rzecz promocji rodzicielstwa zastępczego.*
3. *II edycja pilotażowej części projektu systemowego „Schematom STOP! Wspólne działania instytucji pomocy społecznej i instytucji rynku pracy – pilotaż”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.*
4. *Projekt „Macierzyństwo cię nie wyklucza”, realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013.*
5. *Utworzenie Częstochowskiego Centrum Wsparcia Rodziny, prowadzonego przez Stowarzyszenie na rzecz pomocy dziecku i rodzinie ”DLA RODZINY” (zlecenie zadania organizacji pozarządowej) oraz realizacja zadań związanych z organizacją i wsparciem rodzinnej pieczy zastępczej.*
6. *Realizacja przez Miasto Częstochowę projektu dla rodzin wielodzietnych „Częstochowa dla rodziny +”.*
7. *Program „Mamo, tato - twoje dziecko też może być przedszkolakiem”.*
8. *Cykl imprez kameralnych „Aleje... tu się dzieje!”.*

Cele i rezultaty częstochowskich inicjatyw:

<i>Organizowanie Społeczności Lokalnej</i>	W ramach procesu organizowania społeczności lokalnej w Częstochowie prowadzone są 2 Środowiskowe Kluby dla Dzieci i Młodzieży – w dzielnicy Raków i Stare Miasto. Zajęcia w klubach odbywają się popołudniami w roku szkolnym i w godzinach popołudniowych w okresie wolnym od nauki. Zajęcia prowadzone są przez wychowawców i wolontariuszy. Bierze w nich udział do 15 dzieci, w tym pochodzących z wieloprotblemowych rodzin wielodzietnych. Prowadzona jest także praca z rodzicami/opiekunami dzieci. Oferowana jest im pomoc doradcza w zakresie wychowania. Dla dzieci
--	--

Konkurs „Gmina przyjazna rodzinie 2015”

Dobra praktyka gminy Częstochowa w obszarze polityki prorodzinnej w 2015 roku

	<p>i młodzieży organizowane są również zajęcia poza klubami, m.in. spływy kajakowe, zajęcia sportowe, warsztaty tematyczne, prelekcje oraz zajęcia edukacyjne. Organizowane są kursy komputerowe i językowe. Powstał plac zabaw na Rakowie i plac rekreacji ruchowej na Starym Mieście przy ul. Koziej (w trakcie realizacji). Liczba korzystających dzieci to około 60 uczestników w obu klubach. W piknikach uczestniczy od 100-300 osób.</p>
<p><i>Zespół działający na rzecz promocji rodzicielstwa zastępczego</i></p>	<p>W ramach inicjatywy powołano 2 rodzinne domy dziecka, 3 rodziny zastępcze zawodowe oraz 11 rodzin zastępczych niezawodowych. Ponadto 2 rodziny zastępcze zawodowe oczekują obecnie na podpisanie umowy i przyjęcie dzieci. Wg stanu na dzień 30 czerwca 2013 r. w pieczy instytucjonalnej przebywało 185 dzieci. Na przełomie 2 lat istnienia zespołu - w 2 rodzinnych domach dziecka umieszczono 9 dzieci (1 zostało adoptowane), w 3 rodzinach zastępczych zawodowych umieszczono 7 dzieci, w 11 rodzinach zastępczych niezawodowych umieszczono 12 dzieci.</p>
<p><i>II edycja pilotażowej części projektu systemowego „Schematom STOP! Wspólne działania instytucji pomocy społecznej i instytucji rynku pracy – pilotaż”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego</i></p>	<p>W pilotażu projektu opracowano 2 programy: Rodzinny Program aktywizacji zawodowej, pomocy i integracji oraz Lokalny Program Interdyscyplinarnej Współpracy. Rezultatem inicjatywy jest poprawa funkcjonowania rodzin wielodzietnych, nabycie przez dorosłych członków rodziny kompetencji społecznych przydatnych w aktywnym poszukiwaniu pracy (zwiększenie świadomości mocnych stron i wewnętrznego potencjału), postępujący wzrost umiejętności zawodowych i interpersonalnych (m.in. zarządzanie własnym czasem, planowania i coraz większej swobody w podejmowaniu decyzji), nabycie umiejętności samodzielnego załatwiania spraw urzędowych, wzmocnienie relacji pomiędzy członkami w rodzinie, nabycie przez członków rodziny umiejętności wspólnego spędzania czasu, zwiększoną świadomość rodziców i wzrost umiejętności rozpoznawania potrzeb i problemów rozwojowych dziecka, nabycie przez rodziców wiedzy dotyczącej zdrowego stylu życia, wzrost samooceny i poczucia własnej wartości, wzrost pewności siebie uczestników pilotażu, zajęcia socjoterapii, zaangażowanie w proces wychodzenia ze stanu permanentnego kryzysu oraz zmiana z postawy biernej na zaangażowaną. W ramach współpracy z CIS zaadaptowano 2 pomieszczenia, które służą rodzinom do spotkań warsztatowych, spotkań rodzinnych, zabawy i nauki. Sala dla dzieci wyposażona została w meble</p>

Konkurs „Gmina przyjazna rodzinie 2015”

Dobra praktyka gminy Częstochowa w obszarze polityki prorodzinnej w 2015 roku

	<p>i zabawki edukacyjne. Powstałe w ten sposób Centrum dla Rodziny będzie funkcjonowało po zakończeniu pilotażu – spotykać się w nim będą nie tylko uczestnicy inicjatywy, ale również osoby z otoczenia lokalnego (bliscy, sąsiedzi, znajomi). Centrum dla Rodziny będzie dostępne dla innych rodzin z terenu miasta Częstochowy, które wyrażą chęć spędzenia i zagospodarowania wspólnie wolnego czasu. W pomieszczeniach Centrum będą odbywały się cykliczne (raz w miesiącu) spotkania grupy interdyscyplinarnej składającej się z przedstawicieli podmiotów współpracujących w ramach realizowanej polityki prorodzinnej. Dzięki takiemu rozwiązaniu wszystkie uczestniczące instytucje i partnerzy będą w równym stopniu współodpowiedzialni za tworzenie programów i konkretne działania. Wypracowane innowacyjne formy pracy z rodzinami prowadzące do usamodzielnienia i odzyskania przez nie poczucia sprawczości zostaną wdrożone do planów pracy z pozostałymi klientami pomocy społecznej. Powstanie skoordynowany system współpracy wielu instytucji, a ich metodyczne postępowanie zapewni nową jakość i efektywność wsparcia. Rezultatem współpracy dwóch systemów wsparcia (instytucji pomocy i integracji społecznej oraz instytucji rynku pracy) będzie zwiększenie spójności oddziaływania na rodzinę wielodzietną, zagrożoną wykluczeniem społecznym tj. aktywne poszukiwanie wspólnych rozwiązań (np. wspólne opracowanie prognozy wychodzenia z bezrobocia przy wykorzystaniu potencjału, zasobów i możliwości partnerskich instytucji). Takie rozwiązanie pozwoli uniknąć dublowania się zadań w/w instytucji.</p>
<p><i>Projekt „Macierzyństwo cię nie wyklucza”, realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013</i></p>	<p>W projekcie wzięło udział 30 kobiet, które otrzymały szereg różnych form wsparcia w postaci: ukończonych kursów i szkoleń zawodowych, edukacyjnych, udziału w warsztatach wzmacniających i aktywizujących. Dzieci uczestniczek miały zapewnioną opiekę i wzięły udział w zajęciach ogólnorozwojowych, oswoiły także lęk przed rozstaniem z mamą na czas jej zajęć zawodowych. Ponadto 12 z 30 uczestniczek zrealizowało 6-miesięczny płatny staż zawodowy, w rezultacie czego 8 z nich podjęło zatrudnienie w firmach, w których odbywały staż. Wskaźnikiem pomiaru zrealizowanych celów było zwiększenie szans na zatrudnienie u 30 kobiet, podniesienie ich kwalifikacji zawodowych i kompetencji społecznych.</p>

Konkurs „Gmina przyjazna rodzinie 2015”

Dobra praktyka gminy Częstochowa w obszarze polityki prorodzinnej w 2015 roku

Utworzenie Częstochowskiego Centrum Wsparcia Rodziny, prowadzonego przez Stowarzyszenie na rzecz pomocy dziecku i rodzinie "DLA RODZINY" (zlecenie zadania organizacji pozarządowej) oraz realizacja zadań związanych z organizacją i wsparciem rodzinnej pieczy zastępczej

Częstochowskie Centrum Wsparcia „Dla rodziny” pozwoliło na ekonomizację zadań, a także na rozszerzenie katalogu działań kierowanych do rodzin zastępczych, ich podopiecznych, osób usamodzielnianych oraz rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Ułatwieniem w kontakcie rodzin zastępczych z CzCWR było wydłużenie godzin jego otwarcia od 7.30 do 19.00, co pozwala także pracującym rodzicom na współpracę z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej i asystentami rodzin. Od lutego 2015 r. kilku pracowników wykonuje swoje czynności w zadaniowym systemie czasu pracy, co powoduje, iż są łatwiej dostępni dla rodzin zastępczych. W ramach CzCWR w kwietniu 2015 r. został uruchomiony całodobowy telefon pn. „Mobilny punkt konsultacyjny”, pod którym dyżurują specjaliści (pedagog i psycholog) zatrudnieni w Stowarzyszeniu „Dla rodziny”. Docelowo planowane są także całodobowe dyżury koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz asystenta rodziny. Działalność całodobowego telefonu ma służyć poprawie komfortu rodzin będących pod opieką CzCWR, którzy w nagłych sytuacjach mogą uzyskać pomoc. Utworzenie Miejskiej Rady Rodzicielstwa Zastępczego w Częstochowie było nowym pomysłem mającym ułatwić kontakt rodziców zastępczych z Radą Miasta. Członkowie Miejskiej Rady Rodzicielstwa Zastępczego sami są rodzicami zastępczymi, a więc znają trudy tej roli i wiedzą, co mogłoby im ułatwić codzienne funkcjonowanie. Miejska Rada Rodziców Zastępczych reprezentuje wszystkich rodziców zastępczych z terenu Częstochowy, pełni dyżury 2 razy w miesiącu w siedzibie CzCWR, prowadzi współpracę z innymi jednostkami w celu opracowania kodeksu etycznego rodzin zastępczych, a także zgłasza inicjatywy rodziców zastępczych do Rady Miasta (np. objęcie Kartą Dużej Rodziny wszystkich rodzin zastępczych bez względu na liczbę wychowywanych dzieci). Wykonywanie zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej przez organizację pozarządową pozwala na ubieganie się o środki finansowe z różnych źródeł. Stowarzyszenie „Dla rodziny” w ciągu swojej 2,5-letniej działalności zrealizowało 17 projektów, a pozyskane w ten sposób środki pozwoliły na zorganizowanie wielu działań skierowanych do rodzin objętych wsparciem CzCWR. Dzięki temu rodziny uczestniczyły w wyjeździe integracyjnym, wielu szkoleniach specjalistycznych, wspólnych wyjściach do kina, teatru i na basen. Dzięki aplikowaniu

Konkurs „Gmina przyjazna rodzinie 2015”

Dobra praktyka gminy Częstochowa w obszarze polityki prorodzinnej w 2015 roku

	<p>o środki finansowe z różnych źródeł rodziny zastępcze oraz asystenckie mogą korzystać z wielu możliwości, co zdecydowanie wyróżnia CzCWR na tle innych organizatorów rodzinnej pieczy zastępczej, którzy korzystają tylko z finansowania gminy.</p>
<p><i>Realizacja przez Miasto Częstochowę projektu dla rodzin wielodzietnych „Częstochowa dla rodziny +”</i></p>	<p>Karta "Rodzina+" to lokalny program aktywizacyjny, skierowany do wielodzietnych rodzin, zameldowanych w Częstochowie. W programie mogą wziąć udział członkowie wielodzietnych rodzin posiadających powyżej 3 dzieci do 18 lub 26 r.ż., zameldowanych w Częstochowie. Przystąpienie do programu nie jest obwarowane kryterium dochodowym. Obejmuje także dzieci wychowujące się w rodzinach niepełnych. Osoby zainteresowane uczestnictwem w projekcie otrzymują od organizatora Kartę "Rodzina +", którą legitymują się w punktach usług, oferowanych przez 85 partnerów programu. Przedsiębiorcy/institucje, którzy uczestniczą w projekcie, w ramach prowadzonej działalności świadczą uczestnikom programu usługi na preferencyjnych warunkach odpłatności. Po obniżonych cenach świadczone są usługi fryzjerskie, kosmetyczne, kulturalne, edukacyjne, sportowo-rekreacyjne, gastronomiczne, medyczne, informatyczne, dla dzieci, transportowe. Na 24 IX 2015 roku wydanych zostało 626 Kart Rodzina +. W programie „Częstochowa dla rodziny +” (stan na dzień 24 września 2015 r.) uczestniczy 626 rodzin wielodzietnych. W zamian za przystąpienie do projektu partnerom zaproponowano umieszczenie logo, nazwy firmy i adresu wraz z linkiem do strony www. na portalu http://www.karty.czestochowa.pl.</p>
<p><i>Program „Mamo, tato - twoje dziecko też może być przedszkolakiem”</i></p>	<p>Celem inicjatywy jest propagowanie edukacji przedszkolnej, rozwój ruchowy dziecka, wyrównanie szans edukacyjnych, pomoc rodzicom w sprawowaniu opieki nad dziećmi i funkcjonowania na rynku pracy, odciążenie budżetów domowych rodziców przedszkolaków oraz integracja środowiska lokalnego. W ramach programu dzieciom zaoferowano bezpłatne zajęcia dodatkowe. Dotychczas organizowane w przedszkolach zajęcia dodatkowe były zajęciami odpłatnymi. Od 1.10.2013 r. są one bezpłatne, dzięki czemu stały się dostępne dla wszystkich dzieci uczęszczających do miejskich przedszkoli. Program oferuje także pomoc logopedy. W wyniku przeprowadzonych w przedszkolach badań przesiewowych w zakresie wad wymowy podjęto decyzję o zatrudnieniu we wszystkich miejskich przedszkolach, zgodnie</p>

Konkurs „Gmina przyjazna rodzinie 2015”

Dobra praktyka gminy Częstochowa w obszarze polityki prorodzinnej w 2015 roku

	<p>z ich potrzebami, nauczycieli-logopedów. Od 1.03.2014 r. wszystkie dzieci wymagające pomocy logopedycznej zostały nią objęte. Od 09.2014 r. rodzice dzieci zamieszkałych na terenie Częstochowy nie ponoszą opłat za pobyt dziecka w przedszkolu. W 2015 r. zostało zmodernizowanych 14 placów rekreacji ruchowej dla dzieci oraz 5 placów zabaw rekreacyjno-ruchowych dla dzieci i seniorów. Obchodzony jest Ogólnopolski Dzień Przedszkola. W przedszkolach prowadzone są zajęcia z języka angielskiego. Program przyczynił się do podniesienia świadomości roli i znaczenia edukacji przedszkolnej, integracji środowiska rodzin częstochowskich, wzrostu motywacji rodzin do realizacji edukacji przedszkolnej, do udziału w imprezach środowiskowych, zabezpieczenia działań specjalistów we wczesnym etapie rozwoju dziecka. Inicjatywa planowana jest w kolejnych latach. Liczba uczestników (dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym w placówkach gminy): 2,5 latki – 157; 3-latki – 1.190; 4-latki – 1.340; 5-latki – 1.432.</p>
<p><i>Cykl imprez kameralnych „Aleje... tu się dzieje!”</i></p>	<p>Celem projektu jest ożywienie kulturalne zrewitalizowanej Alei Najświętszej Maryi Panny, która z ciągu komunikacyjnym i przestrzeni miejskiej pełni główną funkcję handlowo-usługową. Dzięki inicjatywie zmieniła się w wielkoformatowe pole artystycznych prezentacji różnego typu. Przeznaczenie takiej obszernej i zróżnicowanej przestrzeni na działania kulturalno-rozrywkowe zachęca mieszkańców miasta do uczestnictwa w miejskich wydarzeniach oraz wdrażania własnych pomysłów. W ramach projektu zrealizowano ponad 130 wydarzeń, na których w zależności od charakteru imprezy, obecnych było od 50 do 3.000 widzów.</p>

Opracowano w Regionalnym Ośrodku Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na podstawie wniosku gminy Częstochowa złożonego w 2015 roku Katowice, 09.02.2016 r.